

IX PREDAVANJE
TROŠKOVI ZARADA I NAKNADA ZARADA, TROŠKOVI AMORTIZACIJE, TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA, NEMATERIJALNI TROŠKOVI...
Prof. dr Ana Lalević Filipović

52 - TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

- predstavljaju novčani izraz angažovanja i trošenja radne snage zaposlene u preduzeću.
- **MRS 19-Primanja zaposlenih**
  - Pojam primanja zaposlenih uređen je zakonskim i drugim propisima, ugovorom zaključenim između zaposlenog i poslodavca ...
- **NAPOMENA!**
  - Prilikom sastavljanja finansijskih iskaza za 2014.god., treba da se izvrši obračun zarada i naknada zarada koji se odnose na 2014.godinu, nezavisno od toga da li je izvršena isplata do kraja obračunskog perioda, odnosno nezavisno od toga kada će biti izvršena isplata! (**načelo uzročnosti**)

ŠTA SAČINJAVA TROŠAK LIČNIH ZARADA I NAKNADA ZARADA?

52- TROŠAK LIČNIH ZARADA I NAKNADA ZARADA

- 1) **BRUTO ZARADE:**
  - ✓ *Vrijeme koje je radnik proveo na poslu*
- 2) **BRUTO DODATAK ZARADE:**
  - ✓ *Prekovremeni rad, noćni rad, rad za vrijeme državnih praznika;*
- 3) **BRUTO NAKNADE ZARADA:**
  - ✓ *...godišnji odmori, bolovanje...;*
- 4) **BRUTO PRIMANJA (preduzeće interno utvrđuje):**
  - ✓ *Naknade za odvojeni život, regres za godišnji odmor...*

52 - TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

- 520 - Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)
- 521 - Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca
- 522 - Troškovi naknada po ugovoru o djelu
- 523 - Troškovi naknada po autorskim ugovorima
- 524 - Troškovi naknada po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima
- 525 - Troškovi naknada fizičkim licima po osnovu ostalih ugovora
- 526 - Troškovi naknada članovima upravnog i nadzornog odbora
- 529 - Ostali lični rashodi i naknade

NA OSNOVU ČEGA SE VRŠI OBRAČUN TROŠKOVA LIČNIH ZARADA I NAKNADA ZARADA?

- **Kriterijumi** (*ostvareni učinak, kvalitet posla, složenost posla, stepen stručnosti*),
- **Pravilima i mjerilima** koji su definisani opštim ili posebnim kolektivnim Ugovorom ili na osnovu
- usvojenog **pravilnika o lični zaradama i naknadama zarada...**
- **NAPOMENA:**
  - Na **utvrđene iznose BZ** obračunavaju se obavezni porezi i doprinosi na zarade i naknade zarada:
    - Porezi i doprinosi iz ličnih primanja zaposlenih
    - Doprinosi koji padaju na teret poslodavca
- **ZAKLJUČAK**
  - **BRUTO ZARADA** obuhvata:
    - NETO ZARADU
    - POREZ NA DOHODAH FIZIČKIH LICA:
    - DOPRINOSI ZA OBAVEZNO SOCIJALNO OSIGURANJE, i ostalo.....

VEOMA **BITNA** PITANJA?

- **Minimalna zarada:**
  - **Bruto 720€**, odnosno **neto 482,41€**;
- **Porez;**
  - Do bruto iznosa zarade (720€), porez je **9%**; preko iznosa od minimalne npr. bruto zarade je još dodatna stopa od **6%** (odnosno **15%**)..tzv. krizni porez
- **Obračun zarade**
  - *Dato na narednim slajdovima*
- **Knjigovodstveno evidentiranje**
  - *Dato na narednim slajdovima*

www.ekapija.com

NA KOJI NAČIN SE VRŠI OBRAČUN BRUTO ZARADE?

- UKOLIKO JE PUNO RADNO VRIJEME (176h)

ZARADA = startni dio zarade + koeficijent složenosti uvećan za minuli rad
* obračunska vrijednost koeficijenta

- UKOLIKO NIJE PUNO RADNO VRIJEME (176h)

(startni dio zarade + koeficijent složenosti uvećan za minuli rad * obračunska vrijednost koeficijenta) * broj radnih sati

176

POJAŠNJENJE ELEMENATA ZA OBRAČUN BRUTO ZARADA!

- **Obračunska vrijednost koeficijenta** složenosti utvrđena je u mjesečnom bruto iznosu od najmanje 90€.
- **Startni dio zarade u bruto iznosu**, koji čini topli obrok i 1/12 regresa za korišćenje godišnjeg odmora, za period:
  - 1) od 1. januara do 30. juna 2011. godine iznosi najmanje 55% obračunske vrijednosti koeficijenta, tj (49,5€),
  - 2) od 1. jula do 31. decembra 2011. godine iznosi najmanje 60% obračunske vrijednosti koeficijenta, tj. (54,0€),
  - 3) od 1. januara do 30. juna 2012. godine iznosi najmanje 65% obračunske vrijednosti koeficijenta tj. (58,5€),
  - 4) od 1. jula do 31. decembra 2012. godine iznosi najmanje 70% obračunske vrijednosti koeficijenta tj. (63,0€).
  - od 1. januara 2013. god. **do daljnjeg se** iznosi najmanje 70% obračunske vrijednosti koeficijenta (63,0€)

POREZI I DOPRINOSI (NA TERET ZAPOSLENOG I POSLODAVCA)

Stopa poreza	9% (na iznos do 720 € (bruto), na iznos iznad toga obracunava se stopa 15 % (tzv. krizni porez , odnosno dodatnih 6% na 9%)
Doprinos PIO Zaposleni	15%
Doprinos Zdravstvo Zap.	8.50%
Doprinos ZZZ Zaposleni	0.50%
Doprinos PIO Poslodavac	5.50%
Doprinos Zdravstvo Posl.	3.80%
Doprinos za osiguranje od nez. Poslodavac	0.50%
Doprinos za SSS	0.20% (poslodavac plaća ukoliko je član sindikata)
Doprinos za Privrednu komoru	0,27% (Poslodavac koji ima do 5 zaposlenih dužan je da plati naknadu od 50€ godišnje. Ukoliko pak ima više od 5 zaposlenih doprinos za PKCG iznosi 0,27% od bruto zarade za svakog zaposlenog)
Doprinos za Fond rada	0,2%
Doprinos za rehabilit. Inv.lica (zavisi od broja zaposlenih u pravnom licu)	Zavisno od broja zaposlenih...
Prirrez (Opština) OG	Prirrez na porez u svim opštinama iznosi 13%, osim za Podgoricu i Cetinje (15%) i Budvu (10%). Osnovica za oporezivanje je iznos poreza.

OBRAČUN ZARADA MART 2011.GOD (MARKO MARKOVIĆ) -PRIMJER-

- *Obračun zarade za koeficijent složenosti 3, za radnika koji je imao 10 godina radnog staža (po osnovu čega mu se zarada za minuli rad uvećava za 5%). Radnik ima puno radno vrijeme (176h)*
- **BZ=333€**

koeficijent	Period 01.01 - 30.06.2011
3	49,50 + 3 * 1,05 * 90

Red.br	Stavke	% Iznos	Iznos
1	Porez	9% od bruto	29.97
2	Doprinosi na teret zaposlenog :		79.92
	a) Doprinos za fond PIO	15% od bruto	49.95
	b) Doprinos za zdravstvo	8,5% od bruto	28.305
	c) Doprinos za osiguranje od nez	0,5% od bruto	1.665
3	Neto zarada (bruto -1 -2)		223.11
4	Doprinosi na teret poslodavca		41.35
	a) Doprinos za fond PIO	5,5% od bruto	18.32
	b) Doprinos za zdravstvo	3,8% od bruto	12.65
	c) Doprinos za osiguranje od nez	0,5% od bruto	1.67
	d) Doprinos za SSS	0,2% od bruto	0.67
	e) Doprinos za Privrednu komoru	0,27% od bruto	0.90
	f) Doprinos za fond rada	0,2% od bruto	0.67
	g) Doprinos za rehabilitaciju inv.lica	npr do 5 zaposl.	6.48
5	Prirrez u Podgorici	15% od poreza	4.50

BITNO!!!

- Na kraju svakog mjeseca vrši se obračun zarada i tako obračunate zarade se knjiže kao trošak tekućeg mjeseca!
- Za preduzeće obračunate bruto zarade imaju karakter **KRAJKOROČNIH OBAVEZA** prema:
  - Zaposlenima (za visinu utvrđene neto zarade i naknade..);
  - Odgovarajućih društvenim (državnim) organima..
- **Zaključak:**

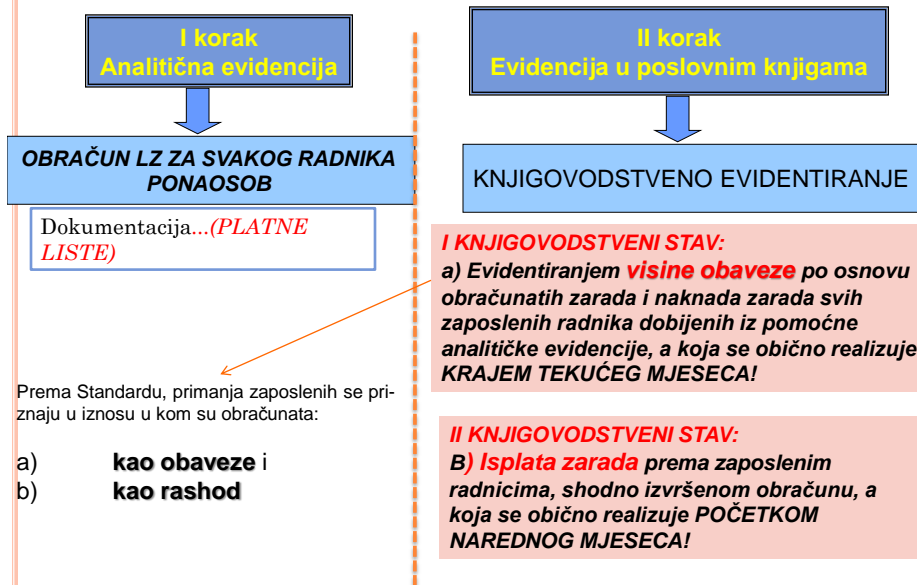

Prema Standardu, primanja zaposlenih se priznaju u iznosu u kom su obračunata:

- a) kao obaveze i
- b) kao rashod...osim ako...

POSTUPAK PRI OBRACUNU I KNJIŽENJU TROŠKOVA LIČNIH ZARADA I NAKNADA ZARADA

KNJIGOVODSTVENO EVIDENTIRANJE -ZBIRNO-

I KNJIGOVODSTVENI STAV:

1) *zaduživanjem računa Troškovi zarada uz odobravanje računa Obaveze po osnovu zarada za isti iznos, ukoliko ne postoji nikakvo kreditno zaduženje od strane radnika. U suprotnom slučaju, račun Ostale obaveze bi se odobrio za visinu uplate obaveze po obustavama neto zarade;*

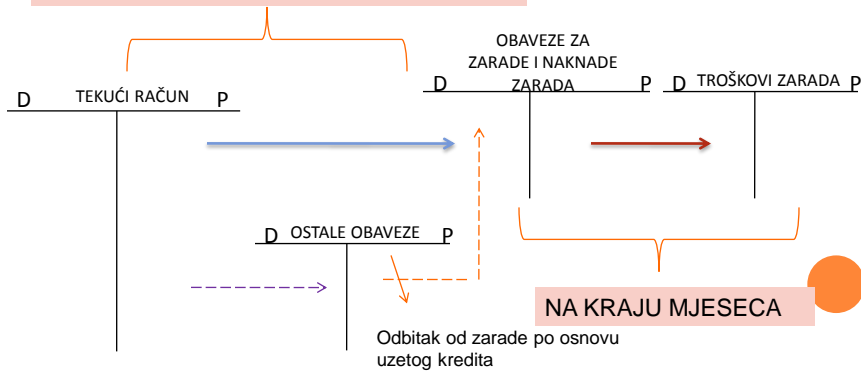
II KNJIGOVODSTVENI STAV:

2) *Odobravanjem račun Tekući račun uz zaduživanje računa Obaveze po osnovu zarada,*

U slučaju da radnik ima određeno kreditno zaduženje, to bi se:

3) *za visinu obustave teretio račun Tekući račun i odobravao račun Ostale obaveze.*

NA POČETKU NAREDNOG MJESECA

KNJIGOVODSTVENO EVIDENTIRANJE

I KNJIGOVODSTVENI STAV:

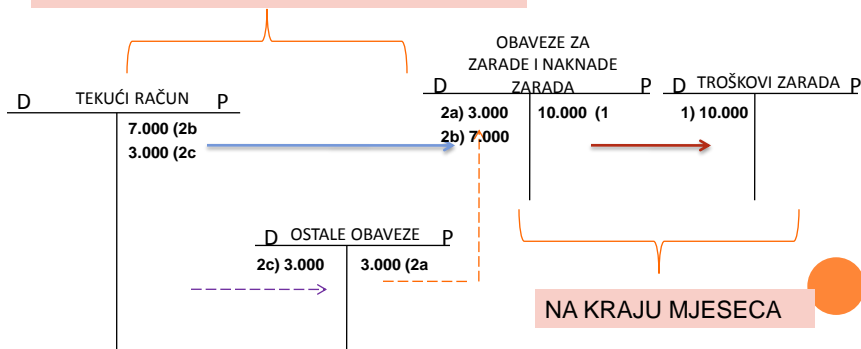
1) *Obračunate su bruto zarade za mjesec novembar 2010.godine na iznos od 10.000€ (porezi su 4.000€ i doprinosi 1.500€)*

2) *Izvršiti isplatu ako se na administrativne zabrane odnosi 3.000€*

NAPOMENA!

BRUTO PLATA=NETO PLATA+POREZI I DOPRINOSI

NA POČETKU NAREDNOG MJESECA

I KORAK: ANALITIČKA EVIDENCIJA OBRAČUN ZARADA MART 2011.GOD (MARKO MARKOVIĆ)

- *Obračun zarade za koeficijent složenosti 3, za radnika koji je imao 10 godina radnog staža (po osnovu čega mu se zarada za minuli rad uvećava za 5%). Radnik ima puno radno vrijeme (176h)*

koeficijent	Period 01.01 - 30.06.2011	Red.br	Stavke	% Iznos	Iznos
3	49,50 + 3 * 1,05 * 90	1	Porez	9% od bruto	29.97
		2	Doprinosi na teret zaposlenog :		79.92
		a)	Doprinos za fond PIO	15% od bruto	49.95
		b)	Doprinos za zdravstvo	8,5% od bruto	28.305
		c)	Doprinos za osiguranje od nez	0,5% od bruto	1.665
		3	Neto zarada (bruto - 1 -2)		223.11
		4	Doprinosi na teret poslodavca		41.35
		a)	Doprinos za fond PIO	5,5% od bruto	18.32
		b)	Doprinos za zdravstvo	3,8% od bruto	12.65
		c)	Doprinos za osiguranje od nez	0,5% od bruto	1.67
		d)	Doprinos za SSS	0,2% od bruto	0.67
		e)	Doprinos za Privrednu komoru	0,27% od bruto	0.90
		f)	Doprinos za fond rada	0,2% od bruto	0.67
		g)	Doprinos za rehabilitaciju inv.lica npr do 5 zaposl.		6.48
		5	Prírez u Podgorici	15% od poreza	4.50

II KORAK: EVIDENCIJA (I KNJIGOVODSTVENI STAV) U DNEVNIKU

R.br.	Naziv konta i opis	Iznos	
		Duguje	Potraž.
1a)	Troškovi zarada i naknada zarada Obaveze za neto zarade i naknade zarada Obaveze za porez na zarade i naknade Obaveze za doprinose na teret zaposlenog	333	223,11 29,19 79,92
1b)	Troškovi poreza i doprinosa na zarade na teret poslodavca Obaveze za poreze i doprinose na teret poslodavca	45,84	45,84

VAŠ ZADATAK!
PROKNJIŽITI II KNJIGOVODSTVENI STAV-ISPLATA
ZARADA I NAKNADA ZARADA....

○ ?

540-TROŠKOVI AMORTIZACIJE

Da li se amortizuju svi materijalni/nematerijalni oblici stalne imovine?

NE!

- predstavljaju vrijednosni izraz **POSTEPENOG TROŠENJA** stalne imovine u procesu poslovnih aktivnosti preduzeća.
- **MRS 16 "sistemska alokacija iznosa sredsava koji se amortizuje, tokom njegovog korisnog vijeka"**

goodwill

®

KOJA SU NAJVAŽNIJA PITANJA U VEZI TROŠKOVA AMORTIZACIJE?

OSNOVICA ZA OBRAČUN

- NV, RV, RV...sa ili bez rezidualne vrijednosti...
- **MRS 16** : osnovica za obračun amortizacije je NV, CK ili "fer vrijednost naknade koja je data da bi se pribavilo sredstvo u vrijeme njegovog pribavljanja ili izgradnje"

VIJEK KORIŠĆENJA

- Tehničko-tehnološke karakteristike, uslovi korišćenja i računovodstvena regulativa...
- ❖ **MRS 16** „vremenski period u kome se očekuje da će pravno lice koristiti sredstvo ili broj proizvoda ili sličnih jedinica, koje pravno lice očekuje da će biti proizvedeno tim sredstvom"

METODE OTPISIVANJA

- a. **VREMENSKO OTPISIVANJE**
- b. **FUNKCIONALNO OTPISIVANJE**

OSTALA BITNA PITANJA!

- utvrditi da li se sredstvo amortizuje ili ne, i ako se amortizuje da li se za neki njegov dio amortizacija posebno obračunava;
- odrediti tehniku za obračun amortizacije-pojedinačni ili grupni obračun amortizacije;
- odrediti kada započinje obračun amortizacije sredstava a kada se završava

NAPOMENA!

NOMENKLATURA OSNOVNIH SREDSTAVA PO GRUPAMA I STOPAMA OTPISA DATE SU U **PRILOGU PREDAVANJA!**

- *Odredbom člana 13. Stav 2. Zakona o porezu na dobit pravnih lica je propisano da su stalna osnovna sredstva za potrebe obračuna poreske amortizacije materijalna i nematerijalna sredstva (osim zemljišta i umjetničkih djela) čiji je **vijek trajanja duži od jedne godine** i čija vrijednost prelazi **300 €**. Osnovna sredstva se razvrstavaju u pet grupa sa slijedećim stopama amortizacije:*

I grupa	5%
II grupa	15%
III grupa	20%
IV grupa	25%
V grupa	30%

NAPOMENA!

- Razlika između iznosa amortizacije po **računovodstvenim propisima** i amortizacije po **poreskim propisima** (izuzev amortizacije koja proističe iz procjene sredstava po fer vrijednosti) **predstavljaju privremenu poresku** razliku koja se u skladu sa MRS – 12 – porezi iz dobitka u poslovnim knjigama pravnog lica, iskazuju kao **odložena poreska sredstva ili odložene poreske obaveze**.
- **NAPOMENA:** o navedenom će biti riječi kasnije...

KAKO NASTAJE TROŠAK AMORTIZACIJE I NA KOM SE RAČUNU EVIDENTIRA?

D	IVOS	P	D	TROŠAK AMORTIZACIJE	P
	?			?	

- a. VREMENSKO OTPISIVANJE
- b. FUNKCIONALNO OTPISIVANJE

POSTUPAK PRI OBRAČUNU I KNJIŽENJU TROŠKA AMORTIZACIJE

I korak
Analitička evidencija

OBRAČUN TROŠKA AMORTIZACIJE

Dokumentacija...*(predračun amortizacije)*

Napomena:
OBRAČUN ĆE SE RAZLIKOVATI U ZAVISNOSTI OD PRIMIJENJENE METODE!

II korak
Evidencija u glavnoj knjizi

KNJIGOVODSTVENO EVIDENTIRANJE

D	IVOS	P	D	TROŠAK AMORTIZACIJE	P
	?			?	

METODA VREMENSKOG OTPISIVANJA

○ POJAM

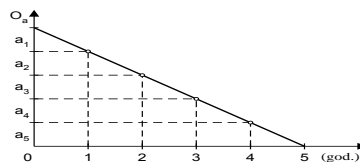
- osnovica za otpisivanje osnovnog sredstva **na odgovarajući način** raspoređi na cijeli vijek njegovog korišćenja!

○ METODE...

- **LINEARNOG OTPISIVANJA;**
- **DEGRESIVNOG OTPISIVANJA;**
- **PROGRESIVNOG OTPISIVANJA.**

METODA LINEARNOG OTPISIVANJA

- ✓ **ravnomjerno raspoređivanje osnovice za otpisivanje u jednakim amortizacionim kvotama na vrijeme korišćenja, odnosno vijek trajanja osnovnog sredstva.**
- ✓ **Najčešće se primjenjuje!**
- ✓ **Nedostaci:**
  - ✓ **Deformacija finansijskog rezultata!!!!**

Iznos T_a se može utvrditi:

$$\frac{\text{osnovica za otpis.}}{\text{procijenjeni vijek korišćenja}} \leftarrow \text{direktno}$$

$$\frac{\text{osnovica za otpis} \times \text{stopa otpisa}}{100} \leftarrow \text{indirektno}$$

$$\text{Stopa otpisa} = \frac{100}{\text{procijenjeni vijek korišćenja}}$$

$$Amq/12$$

MJESEČNI IZNOS T_a

PRIMJER BR.1...

1) Obračunati i proknjižiti trošak amortizacije (godišnji i mjesečni) primjenom proporcionalne metode, ukoliko je $V_t=5$ god., a $NV=10.000$.

1. Protumačiti dobijene vrijednosti!

$$a' = \frac{100}{5} = 20\% \quad \text{Svake godine se umanjuje vrijednost sredstva za 20\%}$$

$$Amq = \frac{10.000 \cdot 20\%}{100} = 2.000 \quad \text{Svake godine se umanjuje vrijednost sredstva za 2.000€}$$

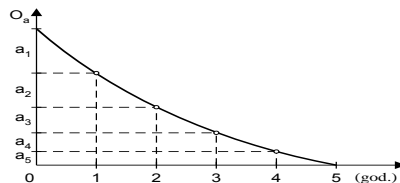
$$amqm = \frac{2.000}{12} = 166,67 \quad \text{Svako mjesec se umanjuje vrijednost sredstva za 166,67€}$$

- Knjiženje na računima glavne knjige

<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: center;">D</td> <td style="width: 50%; text-align: center;">IVOS</td> </tr> <tr> <td style="width: 50%;"></td> <td style="width: 50%; text-align: center;">P</td> </tr> <tr> <td style="width: 50%;"></td> <td style="width: 50%; text-align: center;">2.000 (1)</td> </tr> </table>	D	IVOS		P		2.000 (1)	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: center;">D</td> <td style="width: 50%; text-align: center;">TROŠAK AMORTIZACIJE</td> </tr> <tr> <td style="width: 50%;"></td> <td style="width: 50%; text-align: center;">P</td> </tr> <tr> <td style="width: 50%;"></td> <td style="width: 50%; text-align: center;">1) 2.000</td> </tr> </table>	D	TROŠAK AMORTIZACIJE		P		1) 2.000
D	IVOS												
	P												
	2.000 (1)												
D	TROŠAK AMORTIZACIJE												
	P												
	1) 2.000												

METODA DEGRESIVNOG OTPISIVANJA

- osnovica za otpisivanje raspoređuje na procijenjeni vijek trajanja po **opadajućim godišnjim iznosima amortizacije**, odnosno da je iznos **troškova amortizacije najviši u prvoj godini otpisa**, pa potom opada u drugoj itd., dok je najniži u posljednjoj godini vijeka korišćenja osnovnog sredstva!
- PREDNOST:** primjena u inflatornim uslovima...

METODE:

- Aritmetičko-degresivno otpisivanje;
- Geometrijsko-degresivno otpisivanje;
- Dvostruko degresivno otpisivanje

METOD DVOSTRUKOG OPADAJUĆEG SALDA

- osnovica za obračun amortizacije služi **sadašnja vrijednost** osnovnog sredstva koja se obračunava kao razlika između NV i otpisane, odnosno amortizovane vrijednosti!
- Na promjenljivu osnovu (knjigovodstvenu sadašnju) vrijednost primjenjuje se fiksna stopa
- ❖ Razlog takve Amq :
  - ❖ U početnim godinama se sredstvo više koristi (najefikasnije je);
  - ❖ Tehnologija usljed koje sredstvo gubi upotrebnu vrijednost;

Napomena u pogledu obračuna troška amortizacije

1. Ukoliko je poznat broj godina (n):

$$Amq = \frac{SV}{n} * 2$$

2. Ukoliko je poznata a' :

$$Amq = Sv * a'$$

PRIMJER BR.2...

1) Obračunati i proknjižiti trošak amortizacije (godišnji) primjenom metode dvostrukog opadajućeg salda ukoliko je $Vt=5$ god., a $NV=10.000$, $OV=2.000$

1. Protumačiti dobijene vrijednosti!

$$Amq = \frac{8.000}{5} * 2 = 3.200$$

Prve godine se umanjuje vrijednost sredstva za 3.200

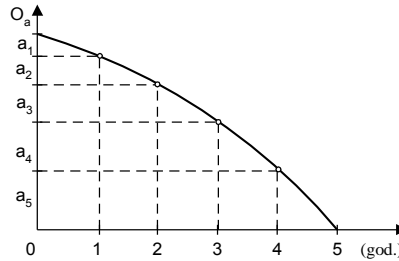
- Knjiženje na računima glavne knjige

D	P
IVOS	
	3.200 (1)

D	P
TROŠAK AMORTIZACIJE	
	1) 3.200

METODA PROGRESIVNOG OTPISIVANJA

- osnovica za otpisivanje raspoređuje na procijenjeni vijek trajanja po rastućim godišnjim iznosima amortizacije, odnosno da je iznos **troškova amortizacije najviši u posljednjoj godini otpisa**, dok je najniži u prvoj godini vijeka korišćenja osnovnog sredstva!

METODA FUNKCIONALNOG OTPISIVANJA

○ POJAM...

- ne uzima u obzir procijenjeni vijek korišćenja osnovnog sredstva i unaprijed određen tok kretanja amortizacionih kvota, već stvarno korišćenje osnovnog sredstva i ostvarene učinke u toku korišćenja!
- PITANJE:
  - Šta može da se javi kao učinak?
    - 1. Proizvedeni gotovi proizvodi;
    - 2. Norma časovi;
    - 3. Predeni km;
    - 4. Kwh
- ✓ PRIMJENA: varijabilna proizvodnja!
- ✓ SLABOSTI: dosta je teško procijeniti realnu vrijednost proizvodnje u toku V_t sredstva!

○ OBRAČUN...

osnovica za obračun amortizacije;

$$amq = \frac{Oam}{\sum Qm}$$

moćni ili planirani učinak sredstva u procijenjenom vijeku korišćenja.

$$amq \times Qs \leftarrow Amq$$

ostvareni učinak (proizvodnja) u periodu za koji se računa amortizacija.

PRIMJER BR.3...

1) Obračunati i proknjižiti trošak amortizacije (godišnji i mjesečni) primjenom funkcionalnog metoda ukoliko je planirana kilometraža automobila u toku njegovog vijeka trajanja 100.000km, NV=5.000€. U toku godine automobil je prešao 20.000km.

1. Protumačiti dobijene vrijednosti!

$$amq = \frac{5.000}{100.000} = 0,05$$

Svakim pređenim kilometrom se umanjuje vrijednost automobila za 5 centi

$$Amq = 0,05 * 20.000 = 1.000$$

Svake godine se umanjuje vrijednost sredstva za 1.000€

$$amqm = \frac{1.000}{12} = 83,3\text{€/mjesec}$$

Svakog mjeseca se umanjuje vrijednost sredstva za 83,33 €

- Knjiženje na računima glavne knjige

D	IVOS	P
	1.000 (1)	

D	TROŠAK AMORTIZACIJE	P
	1) 1.000	

PRIMJER OBRAČUNA AMORTIZACIJE U PORESKE SVRHE

AAAAAAAAAAAAAAAA

(Naziv poreskog obveznika)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

(PIBmatični broj)

Obrazac OA

OBRAČUN AMORTIZACIJE OSNOVNIH SREDSTAVA

za period od 01.01.2009 do 31.12.2009

Broj grupe	Početni saldo	Kupovina sredstava koje sa stavljaju u upotrebu	Prodaja sredstava tokom godine	Neotpisana vrijednost (2+34)	Stopa %	Amortizacija (5x6)	Neotpisana vrijednost na kraju godine (57)
1	2	3	4	5	6	7	8
I							
1	1.245.356	145.567	5.880	1.385.043	5%	69.252	1.315.791
2	676.233			676.233	5%	33.812	642.421
3	622.890	17.900		640.790	5%	32.040	608.751
4	105.000	5.000		110.000	5%	5.500	104.500
II	172.096	54.266	0	226.362	15%	33.954	192.408
III	1.050.952	66.257	921	1.116.288	20%	223.258	893.031
IV	2.884	1.683	403	4.165	25%	1.041	3.123
V	2.953.573	1.393.065	0	4.346.637	30%	1.303.991	3.042.646
	6.828.984	1.683.737	7.203	8.505.518		1.702.848	6.802.671

Šef računovodstva

DIREKTOR

53-TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA

- predstavljaju novčani izraz trošenja određenih usluga drugih preduzeća, ustanova i usluga fizičkih lica, u situaciji kada preduzeće nije u mogućnosti da ih samostalno obavi ili pak ne na adekvatan i zadovoljavajući način
- Navedite neke troškove koji imaju karakter troškova proizvodnih usluga?

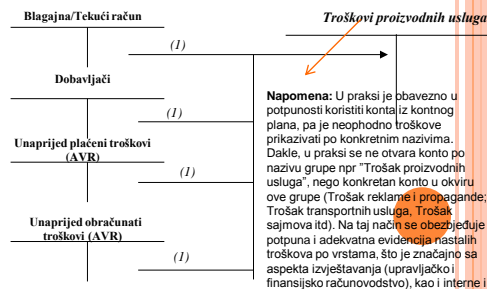
TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA

-PODJELA I KNJIGOVODSTVENO OBUHVATANJE-

- **OBUHVATAJU:**
  - **530-Troškovi usluga na izradi učinaka** (troškovi zanatske, industrijske prerade, obrade...);
  - **531-Troškovi transportnih usluga** (PTT usluge, prevoza...);
  - **532-Troškovi usluga održavanja** (t.o. Nekretnina, potrojenja...);
  - **533-Troškovi zakupnine** (t.z. nekretnina, potrojenja...);
  - **534-Troškovi sajмова** (t. izlaganja robe, ...);
  - **535-Troškovi reklame i propagande** (oglasi u novinama...);
  - **536-Troškovi istraživanja...**
  - **...539**

Knjigovodstveno obuhvatanje troškova proizvodnih usluga se vrši:

1) **Zaduživanjem sintetičkog računa - Troškovi proizvodnih usluga i odobravanjem računa - Dobavljači za visinu izvršene usluge potvrđene fakturom; račun - Tekući račun/Blagajna zavisno od toga da li se usluga plaća u gotovu ili po nalogu za prenos (uplatu);**

55-NEMATERIJALNI TROŠKOVI

- predstavljaju novčane izraze trošenja po osnovu veoma različitih vrsta naknada, neproizvodnih usluga, različitih vrsta dažbina i drugih nematerijalnih troškova!
- **NAPOMENA:** nadoknađuju se iz prihoda koji su ostvareni prodajom!
- **OBRAČUN:** na fakturama dobavljača...obračunima poreza, doprinosa, ugovorima...

- Navedite neke troškove koji imaju karakter nematerijalnih?

NEMATERIJALNI TROŠKOVI OBUHVATAJU...

- **550-Troškovi neproizvodnih usluga** (advokatskih, konsalting, zdravstvenih...);
- **551-Troškovi reprezentacije** (izdaci za ugostiteljske usluge, ..davanje proizvoda..);
- **552-Troškovi premije osiguranja** (sredstava u transportu..);
- **553-Troškovi platnog prometa** (provizije i dr.naknade ...troškovi u vezi sa garancijama...)
  - (NAPOMENA: Trošak platnog prometa je jedini trošak u praksi, za koji ne dobijamo fakturu, niti rješenje, nego nam banka kod koje imamo otvoren tekući račun sama uzima ugovoreni iznos transakcionih provizija. Bankarske usluge su u skladu sa Zakonom o PDV oslobođene obračuna i plaćanja PDV. Dakle ovaj trošak se direktno plaća sa tekućeg računa.)
- **554-Troškovi članarina** (u poslovnim i dr udruženjima...);
- **555-Troškovi poreza** (npr.na imovinu, na promet,...);
- **556-Troškovi doprinosa** (npr.troškovi socijanih doprinosa za vlasnike preduzeća...)
- **Ostali nematerijalni troškovi** (troškovi oglasa u dnevnoj štampi...)

KNJIGOVODSTVENO EVIDENTIRANJE NEMATERIJALNIH TROŠKOVA

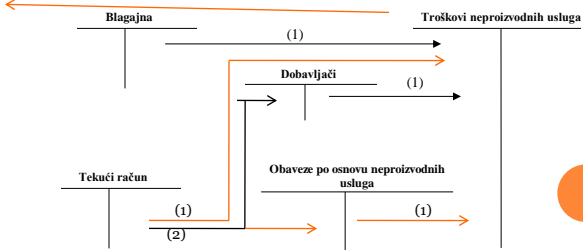
Knjigovodstveno obuhvatanje promjena na računima nematerijalnih troškova se vrši na računu Nematerijalni troškovi i to na sljedeći način:

1) *iznos nastale obaveze se knjiži na teret računa Troškovi neproizvodnih usluga uz istovremeno odobravanje računa - Tekući račun, ukoliko je isplata izvršena nalogom za prenos; račun - Dobavljač, ukoliko je ispostavljena faktura za izvršenu uslugu i račun Blagajna - za plaćenu uslugu u gotovom, odnosno račun - Obaveze po osnovu neproizvodnih usluga - za visinu obračunatih poreza i doprinosa.*

Isplatom obaveze za obračunate poreze i doprinose kao i obaveze prema Dobavljačima se knjigovodstveno evidentiraju,

2) *odobravanjem računa - Tekući račun i zaduživanjem računa - Dobavljač, odnosno računa - Obaveze po osnovu neproizvodnih usluga.*

Napomena: U praksi je obavezno u potpunosti koristiti konta iz kontnog plana, pa je neophodno troškove prikazivati po konkretnim nazivima. Dakle, u praksi se ne otvara konto po nazivu grupe npr "Trošak neproizvodnih usluga", nego konkretan konto u okviru ove grupe (Trošak premije osiguranja; Trošak reprezentacije, Trošak platnog prometa itd). Na taj način se obezbjeđuje potpuna i adekvatna evidencija nastalih troškova po vrstama, što je značajno sa aspekta izvještavanja (upravjačko i finansijsko računovodstvo), kao i interne i eksterne kontrole.

PRIMJER...

- Preduzeće je primilo izvod poslovne banke u kojem je evidentirano plaćanje provizije poslovnoj banci u iznosu od 10€.

TEKUĆI RAČUN		TROŠKOVI NEPR.USLUGA	
D	P	D	P
	10 (1)	1) 10	

PITANJA_?

ZADATAK...

- Izvršiti obračun zarada za koeficijent složenosti 3, za radnika koji ima do 10 godina radnog staža, na osnovu čega mu se zarada za minuli rad uvećava za 5%. Radnik ima 160 h rada.